

San 19nan Okutburukalo - san 1991
A song : DOROME 10 - N° 237

kibaru

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 16.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dianbagaw kuntigi: Amadu GANI Kante - Sebenbagaw kuntigi: Basiriki TURE

nogonbillasira

WOTE

Kunnafoniw

(n° 3)

cikɛlaw, ni baganmaralaw, ni mɔnnikɛlaw ka kan ka min faamuya pariti politiki caman ko la

Bee b'a dɔn ko Mali ye cikɛ jamana de ye, baganmara jamana don, wa mɔnnikɛ jamana fana don. N'i ye Malidenw bee dalajelen ta, mɔgɔ 6.400.000 (Miliyon wɔɔrɔ, ani mɔgɔ baa kɛmɛ naani) olu ye cikɛlaw, baganmaralaw ani mɔnnikɛlaw ye.

An be bi min na, Politiki tɔn caman be ka sigi sen kan, u bee ka baara nɛsinnen be mɔgɔ kofolen ninnu de ma; dɔw n'a fɔ, an be feere ke ka ninsongo bɔ a kun na, dɔw n'a fɔ, an be hère caman lase aw ma, an be lakɔlisow jo, an be jijinnisow jo, an be baara nini k'a di a ka denmisew ma minnu ma guwérinama baara sɔrɔ o n'a nɔgɔnna wərew. Ne hakili la, n balima cikɛlaw, baganmaralaw, ani mɔnnikɛlaw nin bee la, aw y'a dɔn aw be taa fan min fe. An be tile min na, nafa te kuma camanna, kewale de be dugu jo. Ne hakili la, aw ka kan ka taa politiki ton fe, min ka san baara fanba sinsinnen be kewale lakikaw kan, minnu jelen don, ni dogo t'u la.

Aw y'a dɔn fana, tuma bee, k'a fɔ, an ye kungo kɔnɔ mɔgɔw ye, an te fən kalama, o waati temena, bee de b'i cesiri yere ye, ka kow taafan,

Mahamadu Magiraga, ODIKI Looorɔ

n'u nafa dɔn, i ka kan ka min ke i faso ye k'o dɔn, i ni min ka kan k'o fana dɔn. Aw y'aw hakili to fən kelen na, minnu be wari, ni nɔ, ni malo tila aw ni nɔgɔn ce, o te ko labanta ye, aw y'a wajibiya, u k'aw dème ka, aw ka siraw dilan, ka lakɔlisow jo, ka balikukalansow jo, ani furafeere yɔrɔw, ani o nɔgɔnna wərew.

Aw y'aw ji ja ka kalan, yaasa aw be dijɛ taafan n'a nafan dɔn. Wa jamana te se ka bɔ nɔgɔ la, n'a kɔnɔdenw fanba (cikɛlaw, baganmaralaw, ani mɔnnikɛlaw) ma faamuya sɔrɔ kow la.

Mahamadu Magiraga
Balikukalan nɛmɔgɔ
«ODIKI» mara kɔnɔ
BP 35 Looorɔ (Mali)

«Jɛnɛpo» nacogo

Nin maana in be jamu dɔ nacogo de kan.

Jɛnɛ ye dugu dɔ ye, min be Moti mara la, n'o ye Mali marabolo duurunan ye. Dugu in sigira san 800. Yanni dugu in ka sigi, dugudenw ye gelya caman sɔrɔ i n'a fɔ tasuma fitinew ni ji fitinew, o n'a nɔgɔn caman.

Dɔnnikɛlaw y'a jira k'a fɔ ko dugu in te hère sɔrɔ abada fo k'a saraka dɔ bɔ.

Saraka in tun ye ka npogotigi cənuman dɔ jo ka kogo sira naani ke k'a lamini, fo ka kundun, ka tila ka o so in datugu a nɛnاما da la, bɔda te sɔrɔ a la. O y'a sɔrɔ dennin dɔ be yen ko tɔ Tapama. A ce ka ni ni dugu musomannin bee ye. U taarakuma nɛfɔa n'asomgɔw

nɛna. U si ma gelya si don ko in na. U bee sɔnna Tapama ka ke dugu saraka ye, bawodugu bee ka hère de b'o la.

U ye Tapama nɛnاما jo ka kogokɛ k'a lamini. Kognana se a kundama na fo ka natem a kan, mɔgɔw ne t'a la bilen. Dɔ y'i kanbɔ jama la bosokan na ko: «Tapama jɛnɛpo!», o kɔrɔ: «Tapama» tununna». O la, a fɔra Tapama somgɔw tɔ bee ma jɛnɛpo. Jɛnɛpo kera u jamu ye.

An be yɔrɔ min na i ko bi, mɔgɔ caman be jɛnɛ u jamu ye ko jɛnɛpo.

Ali Koyita.
Bamako (Mali).

Nogonbilasira

(n° 4)

Woteko kuma basigira Mali Konferansi Nasional de senfè, san 1991 Utikalo «KIBARU» N° 235 kōnkumaw bëe lajelen tun jësinnen bë min ma, n'a kéra Bamako, san 1991 Zuluyekalo tile 29 ni Utikalo tile 12 furancé la.

O siratige la, a jirala ko konferansikelaw, n'o ye fasojamakuluw ani Mali kókan mógo ka cidenw ye, k'olu bëna sariyaseben naani kóno-kumaw kan, minnu bëna Mali jamana bila forobafangako hukmu kóno. O forobafangako waleyali fôra, k'a géléya, san 1991 Marisikalo tile 26 murutiba de kadara kóno, min kéra Musa Tarawele ka mógo kelen-fanga binni sababu ye.

Bëe y'a dòn, ko k'a ta san 1968 Nowanburukalo tile 19 don na, k'a bila san 1991 Marisikalo tile 26 don na, iko san 23 haké kóno, ko Mali jamana tun bilalen bë Musa Tarawele kelen dòron de ka bolo kan.

A bë se ka f'o la, ko yéléma kéra mógo-kelen-fangako dabilali de kósón, ka forobafangako basigi; k'a kéra pariti politiki kelenko dabilali de kósón ka pariti politiki camanko basigi, k'a kéra demokarisko labatoli de kósón, n'o ye kotonogontala ye.

Kotonogontala misali ye jékasigi ye, kelenya kóno, ani jékafô, tilennenya kóno, ani jékawale, jelenya kóno. Kuma lasurunya la, Mali kura ka kan, ka dilan

«jamako» de kadara kóno; ka dogonogonna ni yéresagoke dabila; ka faso yiriwali baaraw ke bëe kelen-kelen kunko ye. O de kósón, Mali Konferansi Nasionaliye bëe jyéroré dantige: duguba-kónomogow fara kungo-kóno-mogow kan, n'o y'an ka ciklaw ye. O cikela yérew lafaamuyali kósón, «KIBARU» ka nogonbilasira kumaw kadara kóno, an bëna kunna-foni dòw lase bëe ma, woteko kan, min bë senna sisan, sariya kuraw basigli kan. N'a woteko bilala bolo o bolo kan, a bë ke Mali dugubaw n'a dugumisenw bëe kóno, ani Malidenw fe, minnu sigilen bë jamana wérew kóno.

An y'a jira ko Mali Konferansikelaw bëna sariya kura naani de kan. An kelen k'olu kónokow latom, any'a ye ko sariya fila kónoko kologirin dòw ka kan, ka jénsen, an ka ciklaw haké la.

A fôlo ye Mali taabolo sariyasebenba ye. Wote ka kan, ka damine o de la, san 1991 desanburukalo la, bawo, sariya tòw bëe bë tali k'ale de kan. A filanan ye wotekow boloda sariyaseben ye, min faamuya li b'an bilasira.

A dòro, olu kunnaфонi wë se, ka ke sababu ye, an ka ciklaw k'u ka ketaw faamuya, sira caman kan, i n'a fo: hadamadenyako ni sariyako ani politikiko. N'an b'a fe ka tògo wére jini, k'a da Mali taabolo

nogon bilasira

Mali sariyasunba

N'an b'a fe ka tōgō wēre nini, k'a da Mali taabolo sariya sebenba la, an b'e se k'a wele ko Mali sariyasunba, bawo, ale de b'e jamana kōnokow n'a kokankow dantige, ka hadamadenyako, politiki-ko, nafasoroko, seko ni dōnko jujorw sigi.

Jamanadenw, faso kōnō an'a kōkan, cew ni musow, siwiliw ni sōrodasiw, denmisēn kunda ani maakoroba kunda, sariyasunba de b'e b'ee lajelen joyoro dantige, i n'a fo: hadamaden ka kan ni min ye, an'a ka kan, ka min ke.

Sariyasunba de b'e jamana fangabonda b'ee sigi-kun n'u sigicogo n'u taacogo n'efo.

O de kōson, a b'e fangabondaw basigili cogo boloda, an'o kuntigibaw latōmō cogo.

A ka bolodali wale b'e se jamana fangabonda minnu ma, olu kunbabaw file nin ye:

- Peresidan : Ale de ye jamana fangasokuntigi ye. Sariyasunba b'ale jate a danma fangabonda ye.

Ale b'a ka sōro dantige, sanni a ka sigi. Peresidan kelen te temen san 5 sine fila kan, fanga la, Mali kōnō.

- Gōférénaman : O ye jamana fangakow latemén jekulu ye, i n'a fo Minisiri fōlo n'a k'a minisiriw b'ee lajelen. Olu fana b'u ka sōro dantige, sann'u ka sigi.

- Depiteso : O ye fasojama ka ciden yamaruya-

lenw ka lajeso ye.

- Sariyaso : O ye sariyasunba kōnokow matara-faliso ye.

- Kiiriso : O ye fila ye. Sanfəbolo n'a kiiritigeso ani forobabolo n'a kiiritigeso. Sariyaso ni kiirisow faralen don, ka bo fangaso ni depiteso la.

Jamana bolodali jekulu : O ye maraw, kubedaw, kafow ani duguw dantigeli jekulu ye. A jekulu mogow sigili te temen san 5 kan.

- Jamana yiriwali jekulu. O nesinnen be jamana hadamadenyako, a nafasoroko, a seko n'a dōnko yiriwali cogo ma. Olu mogow fana sigili te temen san 5 kan.

Bolodali jekulu ni yiriwali jekulu fila de be jamana kōnōmogow haminankow lajere, k'u nənabo.

Nin fangabonda kofolenw b'ee n'u ka sariya kerenkerennen don.

Nk'a b'ee be tali ke Mali sariyasunba ka bilasirali cogo dantigelen de kan, min b'u b'ee k'u danma fanga ye.

- Sariyasunba be b'ee yamaruya kēnereye wale damadow la, i n'a fo: kunnafoniko (Sében, Arajo; Telewison) sendikako ni gērewuko, kēnereye baaraw ani seko ni dōnko.

B'ee be se, ka nin baaraw k'i sago la, Mali kōnō.

- Sariyasunba be b'ee yamaruya politikiko ni diineko waleyali la, k'a jira k'olu be b'ee sago la.

Nka, a y'a seben k'a gelyea, ko Mali ye jamana kelen de ye, ko Mali jamana te se ka fara-fara; ko Mali jamana sigilen te diineko kan.

- Sariyasunba b'a jira, ko ni mogow bolila, ka b'i ka jamana kōnō, ka na i nəmadogo Mali, la, k'a sababu ke politikiko wali diineko ye, ko Mali b'i bisimila.

Nka, sariyasunba b'a nini o tigilamogo fe, a kana

(B. TURE ni A.G.KANTE)

wote k'a kan: a ka dɔn, n'a bɛ ben, wali n'a tɛ ben.

Ajiralend don wotekow bolodali sariyasəben kɔnɔ, səben min, ni jen kera n'a ye malidenw ka jekafɔ nisigikakuma kene kan, n'o bɛ wele ko Konferansi

Woteko bolodali sariya

Nasɔnali, ko Mali kɔnɔ, jamanadenw : cəman n'a musoman bɛe bɛ se ka ke wotekelaw ye, n'o y'a sɔrɔ u si ye san 18 hake dafa, wa o k'a sɔrɔ u ka hadamadenya ni politiki sariya lakodɔnnen don u ye, u nɔminelen tɛ kiiritigelaw fɛ fana u ka wale juguw kɔson.

Wote man kan ka ke mɔgɔ minnu ye, o ye minnu y'u hadamaden nɔgɔn dɔ bɔne a ni na, ani nsonw ni yurugu-yurugu mɔgɔw ni faso waridunnaw ni jamana laada kɔrow n'a danbew lagosibagaw. Wote tɛ se ka ke kasolamɔgɔw fana ye.

Jamana kɔnɔ, mɔgɔ si tɛ se ka wote walima ka sugandi wotekelaw fɛ n'i tɔgo tɛ wotesəben kɔnɔ. Sanni wote yere ce wotesəben bɛ jensən jamana

tonkun naani bɛe kɔnɔ, galoduguw fara togodaw kan.

Maliden cəman n'a musoman bɛe bɛ se ka sugandi jɔyɔrɔko la wote senfɛ, n'o y'a sɔrɔ u tɔgo bɛ wotesəben kɔnɔ, n'u si hake ye san 18 dafalen sɔrɔ. Wote sariya tɛ mɔgɔ minnu bolo, i n'a fɔmɔgɔfagalaw ni nanbaratow ni faso waridunnaw ni kasodenw n'u nɔgɔnna wale jugu kɛbaga wɛrew, tɛ se ka sugandi wote kɔnɔ nɛmɔgɔya jɔyɔrɔ la.

Mɔgɔ jekulu wɛrew minnu bɛ yen, ni wote sariya t'u bolo ka mɔgɔ sugandi walima k'u yere sugandi nɛmɔgɔya la, o ye jamana warimarasobaw (bankiw) kuntigiw ye, ani goferenerew ni kiiritigelaw ni

(A to bɛ n'e 6 la)

Nogonbilasira

kumandanw (kafotigiw) ni forobaci yakeda kerenkerennen wewew nemogow.

Wote sariya te jamana ciyakeda kerenkerennenw nemogow minnu bolo, olu yamaruyalen te ka ke depite ye walima mara kojenabu jekulu walima kafo kojenabu jekulu nemogow ye. Wote nebila kunnafonidi gintanw dantigelen don nin cogo la: jamanakuntigi, depitew ni mara kojenabu jekuluw nemogow sigili gintanw be ke kalo kelen kono sanni wote don ce. Kafo kojenabu jekulu nemogow, n'o ye meriw ye, olu sigili gintanw be ke tile 16 kono sanni wote don ce.

Wote nebila kunnafonidi waati kono, a dagalen te mogo suganditaw si fe, u k'u yere-madiya wotekelaw koro ni surafenw ye, walima k'u hakili soje ni layidu tiimebaliw ye, walima u k'u nogonna nemogoy sugandita do wewew nenii wote nogondan kadara kono.

Ajininen don mogo suganditaw be fe, u k'u niyoro bo woteko musakaw la. O kere fe, jamana fangaso b'a jo ni wotesebenw dilanni musakaw ye.

A jiralen don ko paritiw ni politiki jekulu wewew yamaruyalenw doron de be se k'u ka nemogoy suganditaw ka seben dilan. Wote be ke mogo minnu ye, o tigilamogow togo man kan ka ye

wotekeyoro caman na nogon fe, wa utogow man kan ka ye woteseben wewew kan yoro kelen na.

Wote mana damine, wotekelaw kelen-kelen bee ka kan ka letere foroko kelen ta, u b'a fe ka wote mogominnye, k'olu ka woteseben don letere foroko in kono dogo la, danma yoro la. A jiralen don ko wotekelaw man kan cogo si la ka letere foroko fila ta, sanko caman. Wotekela si man kan ka don wote yoro ni maramafen ye, n'o te sariya b'u nangi. Wote mana ban,

ka ke pariti politiki do de tonden ye, ka tila ka sefa wari miliyon 5 bolomafara di jamana warimara kesu ma. Aw k'a don ko wote jaabi mana ke fen o fen ye, bolomafara te segin a tigi ma. Mogobet ta jamanakuntigiya la san 5 kuntaala kono. Ni peresidan min ka baara nena, o be se ka sugandi tugun siye fila, nk'a dan y'o ye. Okoro ye ko jamanakuntigiya hake dan ye san 10 ye, a te temen o kan.

Min ye depiteya ye, ni mogo min b'o nofe, f'o si dogoyalenba ka ke san 18 ye; a kana ye baarada walima jekuluw la, wote sariya te minnu kono mogow bolo; o kofe, f'a ka ke pariti poltiki do kamogoyamaruyalen ye, min b'a jo a k'o koro. Depite ka baara kuntaala ye san 5 ye; segin be se ka ke min kan siye caman, n'a ka baara diyara a ka pariti politiki tondenw ye.

Ni meriya ka di mogo min ye walima dugu kojenabu jekulu nemogoya, o tigilamogoy be se k'a togo seben woteseben kan. Nka, o ka soro a si ye san 18 dafa, wa a te ciyakeda walima jekuluw nemogoya la, minnu yamaruyalen te sariya fe ka wote, bawo wote sariya t'u bolo. Meri ni dugu kojenabu jekulu nemogoy ka baara kuntaala ye san 5 ye, segin be se ka ke min kan, siye caman n'u ka baara kelenw y'u sugandibagaw nisondiya.

wotesebenw be fese-fese jama bee nena, a te ke dogo la. Nanbara konnen don woteseben nemaboli la. Wote jaabiw be di keneje kan bee lajelen nena.

Min ye jamanakuntigiya (Peresidan) ye, ni mogo min b'o fe, f'i ka ke maliden yerewolo ye, i si dogoyalenba ka ke san 35 ye. O temennen ko, i kana ye mogo jekuluw la, walima baarada nemogoya la, wote sariya te minnu bolo, n'anda ser'o ma sanfe. Mogobet ka baara kelenw y'u sugandibagaw nisondiya.

Ka bɔ Bugukɔrɔ

Musa Kane balikulan karamogo don ka bɔ Bugukɔrɔ, Kènènkun, Kulukɔrɔ mara la.

Ne Musa Kane, n'be nin bataki in ci n'teri kibaru baarakelaw bœ ma.

Ne ye Kènènkun ka de ye, nka n'siglen bœ cike bugu do de la ko bugukɔrɔ, min ni Kènènkun ce ye kilometere 5 ye. Ne ye denmisén de ye, bawo ne wolola san 1957 Bugukɔrɔ. Ne ka denmisénya kono na la, ne ye yelike ka mènni ke ka kòlosili ke fèn minnu kan Kènènkun dugu kono ne Musa Kane da bëna s'o caman ma k'o pereperelatige aw yenin nèfoli in kono. Kènènkun dugu kunnafoni dow :

Kènènkun tun ye bën ni kelenya duguba ye sinjiya kono.

Dönni ni bën ani noggongasisigi tun bœ dugu in na-fana, dannaya, laadiriya, ko-to-nogontala ani lamenni kadara kono fana. Nka nin walew tun tigera

Kènènkun na, a bœ san damadama bɔ. O sorola mun fe ?

O sorola min fe dugutigi do de tun bœ yen a togo : makili Kane n'a bœ wele banini, ale faatura a san 20 ni k'o ye ninan ye.

Tuma min na n'ale faatura dugumogow kan fora noggon k'o, o kera bënbaliyaba de ye nèmogo kura sigiko la.

Dugu tilala jamakulu 2 ye. O kelen, jamakulu kelen ye fanga soro kelen kan.

O kelen sa, dugu kera olu ta ye; u sorola ka Badara Kane sigi ka ke Kènènkun dugutigi ye; o ye san 20 ni k'o dugu kun na a n'a ka jamakulu. O san 20 ni k'o konona la, olu ma bën jini bilen, u ma farankan jini, u ma sigi ka kuma jate, fu yere sago keli, nin ka dugu bila halaki bolo kan netaakun te min na habada.

Fanga mumé yelemaru u ka bolo kan. Ne Musa Kane bœ min fo, aw k'a don : hadamaden, i mana ke cogo o cogo, i bœ do k'o do fana b'i k'o.

O de siratige la, ala mana ko min ke mogo si te se k'o bali ko se b'i ye.

Ala ye Badara Kane ka kalifa miné a la, Ala ma dugu ci, o kelen kosoñ, bamanankan don.»

Badara Kane sara, alesalen, dugumogow jera ka sigi ka kuma, ka bën ni kelenya ni kotoñongontala jini noggonfaamu hukumu kono.

O wale in benna dugu laadiri bœ ma. U sorola k'a jira noggon na o yoro la, ko dugu te se ka sabati ni nèmogo t'a la.

O kelen, jama ye jatemine ke k'a fo komi dugu tun be min bolo, baaraw kécogo ma se ka sabati o bolo konuman, o tuma jama y'a jini nèmogo kura ka ta jamakulu do in na. O benna jama ma..

Ode la sa, jama benna a kan, ka Mamudu Kane ta, n'a bœ wele Baantu Kane nimoro 1. Ko ale ka ke an ka nèmogo ye. A fana jenna n'o doni tali ye. O tuma Baantu Kane sigira ka ke Kènènkun dugutigi yesan kalo 4 nan tile 7 san 1990 la.

O kera seliba ye Kènènkunkaw bolo kosebè ani Kènènkun arondisima duguw bœ.

Bœ lajelen ye dugaw ke keneya ni here ni lafiya jiidili la. Nka, dugu mana ke cogo o cogo mogow be soro yen, minnu te bœ fe abada. U te here fe u te lafiya fe fo balawu, fo faden juguya, fo danbe lagosi ani mogo magosa kèle siratige fe..

O mogo kelen bœ u danma jekulu ye Kènènkun kono bi; a mogo bœ kin min na, o ye bananinkorɔ la de ye; ka faden juguya ta ka dugumogotow segeré.

U mogo te dugutigi la, u mago te dugumogotow la, sanko arondisman kuntigi n'a ka baarakelaw. U ko Musa Tarawele binna, jamana fanga banna k'olu ye dugu setigw ye.

Ko u y'a donnibaaw ye, wa ko dugu na-folotigw de ye u ye fana. N'balimaw, fadenya kèle be nin mogolankolonw dusukun na kosebè bi; bawo u file k'o fadenya kèle de ta, ka t'o bin anw ka arondisman mogow kan k'olu kèle, n'o ye kumandan n'a ka baarakelaw ye.

Ko fanga te jamana kono, o tuma u bœ kumandan faga.

U ye kumanda bugo, k'o ni fu bœ ka kan u yoro, bawo, ko fen t'a ro, ko wa fen te bo a ro. Ne Musa Kane n'be Kibaru baarakelaw bœ fo...

Musa KANE
Balikukan karamogo
Bugukɔrɔ, Kulukɔrɔ

Don yelemaru si koro

An fasol
Malidenw fasoba!
Kununni ma diya,
Kabini tarata don ce kelen in,
Ye jenini banfula bilen coron
an kun na,
Ka tege ci an ton na,
Walasa an ka taa, ale nena
sira fe,
Faso tun kera,
Nangatan hadamadenso ye,
Kumasuli hadamadenso ye
Lebu hadamadenso ye,
Kabini diyagoya «politiki tonba
kelenko»
Dulokiba donni,
Kera wajibi ye,
Kabini «nta te nyere niyoro kuma
foli ye»
Burunin minena jama la
Kabini «nta se ka don n'jen
jekulu la»
Bagabagali cayara,
Kabini kunnafoni jenseñeben
kerenkerennenw
Bangeli tun geleyara,
Don tun bœ a tanifilafili la
namakorɔ
Sisan, a yelemaru si koro,
Danteme walew, fini, kanna
Mali denmisenninw fe,
Mali musow fe,
Mali funankeninw fe,
Mali jama bœ fe,
U y'u ni di , walasa tile kura
Ka wuli an tow ye
Ka here dasunw neli teliya
O da kumunjil
K'o minbali to,
Abada o bœ min de
Fo ka an bila nñunununukanfo la
K'o bali wa?
Ayil o bœ ke de
O fura te mogo bolo.

Mohamedi KONE Lakolikaramogo.
Nñorón Saheli kafo (Mali).

Okutoburukalo tile 16 don

Dine jamana hɔ̄rɔnyalenw ka tɔ̄nba «ONU» bolofara min jɛsinnen be seneckow ni balokow ani kɔ̄ngɔ kumbennikow ma, n'a be wele ko «FAO», o ka san 1976 laje dɔ̄ sen fe, a jirala, ko ka don kelen sugar-di, san kɔ̄ngɔ, k'o ke dun-ka-fa mangutun don ye, dine jamanaw bɛe kɔ̄ngɔ. O don kerenkerennen benna okutoburukalo tile 16 ma, bawo, a laje kofolen in kuncera o don yere de.

O siratige la, san o san, okutoburukalo tile 16 don be ke kɔ̄ngɔ kumbennikow waleyali sinsin don ye, dijɛ dugukolo kan.

N'an ye jatemine ke, k'a dɔ̄n, ko baloko geleya ni kɔ̄ngɔ de barika ka bondesbagato jamanaw bɛe kɔ̄ngɔ, ka temen setigi jamanaw kan, an b'a faamuya, ko desebagato jamanaw de ka kan, k'u cesiri, k'u sebe don cike ma, walasa sorɔka ke, bɛe ka dumuni ke, k'i fa, ka barika da Ala ye.

A kera cogo o cogo, balo kɔ̄kan

Dunkafa: kɔ̄ngɔ kumben don dijɛ kɔ̄ngɔ

sorɔli, ka bo setigi jamanaw kɔ̄ngɔ, k'a lase desebagato jamanaw sigilen gansan ma, o te ko labanta ye. Nka, an be waati min na, sisan, o be faamuya, bawo, se were te faantan ye kunmasuuli kɔ̄.

Min ye ko labanta ye, o ye keñereye walew de ye, i n'a f'ankelen-kelen be se, ka feere minnu tige, k'an ka denbayaw balo, n'a ma ke ni sonyali, binkanni, nanbara wali kalabanciya were ye.

Bɛe ka kan, k'a dɔ̄n, ko balo dan te jo

ni malo ni sogo dɔ̄ron ye. N'olu sorɔli geleyara mögo minnu ma, olu be se, k'u jɛsin dugujukɔ̄fénw ani nakɔ̄senefénw ma. Anw fe Mali kɔ̄ngɔ, balofen suguya ka ca, nafa be minnu na kosebe, bawo, balo cayaliko ma fo; balo nafama de kofra : sho, ku, bananku, woso, tiga, jugubulu, jiridenw, tiganinkurun ni wosoninkurun bɛe b'a la. An kana jiné k'olu fara an boloda la, kɔ̄ngɔ kumbenniko la.

Amadu GANI Kante.

Tasona dugu yiriwaton

Mali ciklaw ka dɔ̄nsen kura ye dugu yiriwaton ye, minnu sigi kun ye ciklaw ka walew bɛe jenaboli ye, i n'a fo sannifeere ni keneya sabatili walew jensenni, n'u jɔ̄gonaw.

Ne Yakuba Samake be min jini anw ka dugu yiriwaton jemogow fe, o ye k'u laadi dugu ka jetaa baara bolodalenw tiimeli konuman na. U k'u cesiri o waleyali fe a cogo la, walasa jamana ka bonogola be se ka teliya.

Tasona dugu yiriwaton y'a jatemine ko an be don min na ibko bi, hadamadenya wale si te taa kalan ko. O de kɔ̄son, olu y'u ka dugu bonogola walew bɛe sinsibere ke balikukan ye, mi nafa te se k'a fo k'a ban.

Ne Yakuba Samake b'a jini Tasona dugu yiriwaton fe, u ka ko bɛe ke, ka soro don musakaw dafe, musake minnu wajibiyalen don, n'u be se ka here ni. lafiya lasé dugu denw ma.

Ne b'a jini Tasona jemogow fe, u k'u

hakili to denmisew na, olu minnu ye dugu socema jiriw ye. An k'u laadi k'u bilasira, walasa k'u laben u ka sinjiesigi baaraw kama, n'o te ni tige kera denmisew min na, a ka ca a la, n'o kɔ̄rola, o te wele dugu kunko si la.

Yakuba Samake
cikela Tasona Bila Kafé kɔ̄ngɔ
Segu (Mali)